

Transformacija social'nyh instytutiv ta instytucional'noi' struktury suspil'stva: 3-tja Vseukrai'n. soc. konf., 18 kvitnja 2003 r. – Kyi'v: In-t sociologii' NAN Ukrai'ny, 2003. – S.518–520.

2. Bilokon' L. P. Transformacija religijnoi' svidomosti v nezalezhnij Ukrai'ni (Za materialamy sociologichnyh opytuvan' naselennja m. Mykolajeva v 1992–2000 rokah) // Problemy rozvytku sociologichnoi' teorii': Teoretychni problemy zmin social'noi' struktury ukrai'ns'kogo suspil'stva: 2-a Vseukr. Soc. konf., 19 kvitnja 2002 r., m. Kyi'v. – Kyi'v: In-t sociologii' NAN Ukrai'ny, 2002. – S.406–411.

3. Golovnym kryterijem uspihu dlja ukrai'nciv je sim'ja – sociology // Ukrai'ns'ka pravda zhyttja. 26 zhovtnja. 2016. [Elektronnyj resurs]. – URL: <https://life.pavda.com.ua/society/2016/10/26/219379/>

4. Ivankova–Stecjuk O. B. Instytucional'ni funkcii' konfesijnoi' gromady za umov suchasnogo ukrai'ns'kogo suspil'stva (za materialamy sociologichnogo doslidzhennja) // Problemy rozvytku sociologichnoi' teorii': Transformacija social'nyh instytutiv ta instytucional'noi' struktury suspil'stva: 3-tja Vseukrai'n. soc. konf., 18 kvitnja 2003 r., m. Kyi'v. / O. B. Ivankova–Stecjuk. – Kyi'v: In-t sociologii' NAN Ukrai'ny, 2003. – S.515–517.

5. Ivanchenko O. S. Religijna istyna jak aspekt religijnoi' svidomosti // Mizhnarodna naukova konferencija «Dni nauky filosof's'kogo fakul'tetu–2005». (26–27 kvitnja 2005 roku): Materialy dopovidej ta vystupiv / A. S. Ivanchenko. – Kyi'v: VPC «Kyiv's'kyj universytet», 2005. – Ch.IV. – S.78–79.

6. Kozlov's'kyj O. R. Religijna svidomist' y religijni praktyky naselennja suchasnoi' Ukrai'ny jak predmet social'no–filosof's'kogo analizu / Oleg Rostyslavovyh Kozlov's'kyj. – Kyi'v, 2007. – 171 s.

7. Kornijenko O. V. Bezpeka zhyttjedijal'nosti ta pidtrymka psyhosomatichnyh zdorov'ja molodi: Monografija / Oleksij Vasyl'ovych Kornijenko. – Kyi'v: Vydavnycho–Poligrafichnyj centr «Kyiv's'kyj universytet». 2004. – S.213.

8. Stadnyk M. M. Nauka j religija: Vplyv hrystjanstva na genezu formirovannyh svitogljadu novogo chasu – Istorychno mynule y suchasne / M. M. Stadnyk // Totallogy–XXI. Postneklasichni doslidzhennja [Tekst]: Vyp.13; Centr humanit. osvity Nac. akad. nauk Ukrai'ny, Lab. postneklasichnogo metodologij. – Kyi'v: CGO NAN Ukrai'ny, 2005. – S.308–328.

9. Ukrai'nci najbil'she dovirajut' Cerkvi news.church.ua/.../ukraincy-bolshe-vsego-doverayut-cerkvi-i-ne-veryat-smi-opros/?

10. Fedorenko A. A. Formuvannja religijnoi' svidomosti ukrai'nciv / A. A. Fedorenko [Elektronnyj resurs]. – URL: http://www.rusnauka.com/15_NNM_2014/Istoria/4_169394.doc.htm

11. Shho cinuje ukrai'ns'ka rodyna? Ekspert rozvijali poshireni mify 11.04.2012 [Elektronnyj resurs]. – URL: <http://old.dyvensvit.org/articles/7456.html>

Gavelia A. R., postgraduate student of the Department of Philosophy at the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine (Ukraine, Kyiv), A.gavelia@ukr.net

Family values in the life of modern students young of Ukraine: religious research

The paper presents the results of the empirical study of the family values of contemporary Ukrainian students in the context of their religious affiliation. The study used interdisciplinary integration of methods of religious studies and sociology. On the basis of the axiological approach, the results of the analysis of religious and family priorities and values were studied and summarized; the structural–functional approach allowed to determine the role and place of various religious organizations and the family institution in shaping the value basis of consciousness and the morals of modern youth. Conclusions: 1) on the basis of the analysis of the sociological data we received, the correlation between the number of visits by the youth of the Christian churches, their relation to religion and priorities in family values was revealed; 2) it is proved that the outlook of the majority of Ukrainian youth is determined by the very strong orientation towards respect for the family, for those religious and cultural values that are passed from the older generation to the young.

Keywords: religious consciousness of youth, family values, religious organizations, institute of family, value priorities, meaning of life, family traditions, modern youth, Christian church, family.

* * *

УДК 37.013.73 (477.83+438)

Гончаренко О. А.,

кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та соціально–економічних дисциплін, Національна академія Державної прикордонної служби України ім. Богдана Хмельницького (Україна, Хмельницький), olgegoncharenko@gmail.com

ІДЕЯ УНІВЕРСИТЕТУ У ЛЬВІВСЬКО–ВАРШАВСЬКІЙ ШКОЛІ. Стаття 2. Єдність дослідження та навчання

Проаналізовано погляди представників Львівсько–Варшавської школи стосовно одного з принципів організації університету – єдності дослідження та навчання. Виявлено, що ідеалом університету Тадеуш Чезовський мислив неподільність дослідження та навчання тому, що тільки за такого підходу університет може сприяти становленню творчої індивідуальності. З'ясовано, що у зміст поняття «творча індивідуальність» вчений вкладав здатність людини до самостійного мислення. Визначено, що Стефан Свежавський під професією розумів не тільки виконання поставлених завдань, але й творчість, тому наукову творчість він визначав єдністю найвищих інтелектуальних і моральних цінностей. Зроблено висновок, що ідея єдності дослідження і навчання, яку втілювали в ідеалі університету представники Львівсько–Варшавської школи акцентує увагу сучасної академічної спільноти на понад часовій духовній цінності – науковій творчості та водночас попереджає про те, що відмова від цієї цінності означатиме занепад культури.

Ключові слова: ідея університету, Львівсько–Варшавська школа, філософія освіти.

Промова Казимира Твардовського «Про достоїнність Університету» (1933) стала відправною точкою рефлексії його польських учнів – Тадеуша Чезовського та Стефана Свежавського – на тему ідеї університету. Відштовхуючись від ключових тез духовного заповіту свого вчителя, Чезовський спробував окреслити філософські абрис університетської педагогіки у праці «Про університет та університетське навчання» (1946) та у промові «Про ідеал університету» (1970); натомість Свежавський актуалізував проблему самої ідеї університету у праці «Своєрідність релігійних університетів» (1968), оскільки вважав, що у ситуації кризи культури утилітаризм, практицизм і технократизм приглушили *universitas*. Ідеї університету Чезовського та Свежавського є досить згадуваними у дискусіях польських науковців стосовно призначення вищої освіти в контексті глобальних трансформацій. Ми також спробуємо з'ясувати цінність поглядів Чезовського та Свежавського на тему ідеї університету, проте у контексті тягlosti їхніх думок, відрізок яких позначає історична ситуація чверті століття.

У передмові до праці «Про Університет та університетське навчання» (1946) нагальність обговорення питання «Чим є університет і університетське навчання?» Чезовський обґрунтував появою, на його погляд, двох дуже небезпечних не тільки для самих університетів, але й для усієї наукової культури, суспільних прагнення, а саме: розділення вчених на науковців і педагогів та утилітарне розуміння ролі університету. За точку відліку сучасної організації університетів Чезовський приймав введенні в кінці XVIII століття два організаційні принципи, а саме: свободу проголошення наукових поглядів професора; подвійний характер університету як дослідницької інституції й водночас вищої школи. Ґрунтований на цих принципах сучасний університет, мав, на думку філософа, такі завдання, як: наукове дослідження, дослідне навчання, професійне навчання, популяризація результатів наукового дослідження.

Під професійним навчанням в університеті Чежевський розумів підготовку студента до майбутньої професії завдяки не тільки передачі суми знання, але й розвитку вміння самостійно трактувати проблеми, їх ставити й вирішувати тобто розвитку здатності користуватися методами наукової праці. Необхідність виконання університетом цього завдання науковець пояснював тим, що академічна професія вимагає від людини прийняття самостійного рішення, а не відтворення відомих правил дій. Щоб університет міг дати наукову підготовку, він повинен, на думку вченого, стати лабораторією творчої наукової праці, при цьому «тільки той зможе ввести іншого у наукову працю, хто сам є науково творчий; з іншої сторони, творча наукова праця пов'язана з навчанням наукових дослідників» [5, с. 7]. Це означає, що наукова творчість є, через набуття усної чи писемної форми, водночас наданням результатів знання щораз новим її adeptам. Оскільки ж наука є вічна, а наукові працівники – смертні, то наука повинна передаватися з покоління у покоління. І навпаки: при передачі результатів знання з покоління в покоління наука сама розвивається, оскільки під час навчання ми вчимося самі, тому обмін думками є водночас поштовхом для розвитку науки. На переконання учня Твардовського, важливо, щоб вчений сам популяризував результати свого наукового дослідження, а не вдавався до підтримки людей науково нетворчих, які є «наче посередниками між вченими й широкими колами суспільства» [5, с. 7]. Одним із принципів університетської організації Чежевський визначав універсальність. Універсальність він трактував як взаємопов'язаність наук, що прагнуть до побудови суцільного погляду на світ. Зовнішнім виразом універсальності є поділ університету на факультети, які охоплюють окремі царини науки.

Аналіз ключових моментів ідеї університету Чежевського дає підстави для порівняння її з ідеєю університету Карла Ясперса, яку він розвинув у своїй праці «Ідея Університету», яка вперше з'явилася 1923 року, 1946 року була перевидана, а через п'ятнадцять років, у 1961 році, вийшла в новому опрацюванні, оскільки у передмові до її останнього видання німецький філософ, на погляд Юргена Габермаса, з нетерплячістю, мало не закликаючи, застерігав: «Або німецький Університет удасться зберегти шляхом відродження ідеї, рішуче втілюючи намір створити нову організаційну форму, або ж його спіткає кінець у функціоналізм велетенських шкільних та освітніх закладів для науково-технічних кадрів. Тому необхідно, керуючись цим задумом, накреслити можливість оновлення Університету» [1, с. 187].

Завданням університету Ясперс визначав: «перше – дослідження, навчання й здобування певних професій, друге – освіта й виховання, третє – базоване на спілкуванні духовне життя, четверте – космос наук» [3, с. 113–114]. У зв'язку з цим поділ освітніх закладів на навчальні та дослідницькі інститути філософ вважав руйнівним для ідеї університету, оскільки за такого підходу університет, втрачає на його погляд, здатність виконання свого безпосереднього завдання, а саме передавання знань і вмінь. Водночас поділ освітніх закладів на навчальні та дослідницькі інститути Ясперс вважав абсурдним через те, що тільки у правильному способі передачі знань і вмінь він вбачав можливість

духовного формування цілісної людини (*des Ganzen Menschen*). Відокремлена ж освіта вже не мислилась ним освітою, а тільки тепличним вирощуванням далекої від реальності естетської інтелектуальності. На думку філософа, своє завдання університет може також виконати за умови спілкування розумних людей – «дослідників між собою, вчителів з учнями, учнів у своєму колі та – залежно від ситуації – всіх із усіма» [3, с. 114] – та презентації сукупності наук, оскільки наука за своєю природою є цілим. У такий спосіб Ясперс мав на меті опритомнити згадку академічної спільноти про те, що життєздатність ідеї університету як цілого зумовлюють усі його завдання. Коли ж спеціалізація життя визнається за абсолют, і варварство розчленування життя на царини компетенцій схвалюється як істинне, тоді це практично означає смерть університету.

Як бачимо, Чежевський також дотримувався погляду, що університет не повинен приносити суспільству прямої утилітарної користі, оскільки вважав, що його завданням є спрямованість на підтримку прагнення людини до духовного життя. З плином часу польський філософ не змінив своєї позиції стосовно ідеї університету, проте на перший погляд може видатись, що він вже мав сумнів щодо її реальності загалом. На це принаймні вказує назва його наступної праці: «Про ідеал Університету» (1970). Але такий сумнів відкидає сам автор, тому що він заперечує ідеальність своєї ідеї університету, а отже, далекість від дійсності: «не будемо легковажити мрією, тому що у ній є не раз потенціальна коректива кепської дійсності» [4, с. 238].

У праці «Про ідеал університету» (1970) еволюцію сучасного університету польський філософ пов'язував з тим, що по-перше, масова культура спричинила збільшення з-поміж молоді прагнення до учіння, яке попри її моральне право на це не може бути цілком реалізоване через специфіку організації університету; по-друге, приріст науки, виникнення щораз нових спеціальних царин науки, наукові відкриття, наплив наукової літератури виявили недостатність традиційного устрою університету та спровокували пошук нових його форм і способів діяльності; по-третє, включення науки до вирішення проблем, що виникли на тлі ускладнень суспільних, політичних та економічних відношень, щораз різноманітніше застосування науки та щораз більша обумовленість суспільних потреб від науки перевизначили відношення між наукою та іншими сферами суспільного життя. Усі ці чинники, на погляд філософа, провокували неспокій у суспільстві, втім навіть за таких обставин він наголошував на тому, що уможливити університету виконання своїх завдань, завдяки яким він й надалі залишатиметься необхідною частиною сучасної культури, можуть тільки його характерні ознаки, які вже тривалий час виступали гарантією його існування.

Чежевський знову ж таки мав на думці єдність дослідження та навчання в університеті, спрямовану на освіту творчих індивідуальностей, а не на освіту стандартизованих фахівців, як це передбачає навчання у вищій професійній школі. Очевидно це не означає, що серед вихованців професійної школи не буде творчих індивідуальностей, а серед вихованців університету – добрих фахівців. Різницю між вищою професійною школою та університетом науковець пояснював

різницею у їхніх методах навчання: у вищій професійній школі зобов'язує строга програма навчання, натомість в університеті панує, принаймні повинна панувати, різноманітність методів навчання і свобода у виборі навчальної програми. У результаті вищі професійні школи обтяжують студентів обов'язковими заняттями, тоді як університет дає студентам можливість прояву власної активної позиції.

У зміст поняття «творча індивідуальність» Чеховський вкладав здатність людини до самостійного мислення. З цих позицій вченого творчим є той, хто має самостійну й належно обґрунтовану думку, а не творчим – той, хто тільки приймає звичні схеми мислення. Таку самостійність мислення можна досягти, згідно з філософом, завдяки трьом речам: інтелектуальній культурі, моральній культурі та естетичній культурі. З погляду Чеховського інтелектуальну культуру університет дає не тільки у формі об'єктивного знання, але перш за все у формі методів наукового дослідження, які вимагають точності у формулюванні та обґрунтуванні наукових тверджень. Водночас університетське навчання повинно звертати увагу на загальну теорію науки через вивчення філософських наук й особливо логіки у широкому розумінні тобто разом з логічною теорією мови та методологією наук. Але наукова підготовка, ґрунтована на інтелектуальній культурі, формує на думку філософа, одночасно ще й інші суспільні доброчесності та риси моральної природи, а саме: завзяття у вирішенні суперечностей, систематичність у праці, докладність, сумлінність, ретельність, скромність, відвагу переконань. Разом з тим наукова культура розвиває, на переконання Чеховського, вразливість на красу предметів дослідження і красу самих наукових теорій: як моральна культура формує моральну позицію тобто готовність до сприйняття добра та до моральної оцінки, так само естетична культура формує естетичну позицію тобто готовність до сприйняття краси та до естетичної оцінки.

Отже, Чеховський ідеалом університету мислив неподільність дослідження та навчання, адже тільки за такого підходу університетська педагогіка, на його думку, може посприяти становленню творчої індивідуальності. Не викликає сумніву, що для Чеховського наукова творчість була безвідносною цінністю, оскільки попри мінливість ситуацій, які філософу довелося переживати протягом чверті століття, він залишився вірним ідеалу єдності навчання і дослідження, тому що був переконаний, що лише так університет може здійснити свою духовну місію. Ця думка Чеховського є особливо значимою в контексті викликів сучасності, що провокують суперечності довкола модерної ідеї університету, наполягаючи на необхідності підготовки критичної маси молодих людей, здатних працювати на благо суспільства в мінливому світі, оскільки вона вказує на те, що мінливість світу не може стати на заваді активності людини, тому що це суперечить її природі, характерною ознакою якої попри таку ж саму будову і функції як у рослин і тварин, є мислення.

Схожі завдання університету для реалізації своєї ідеї визначив також Стефан Свежавський у праці «Своєрідність релігійних університетів» (1968). Набування вищими навчальними закладами ознак масової культури тобто «культури у пігулці», культури

телебачення, радіо, платівок, культури магнітофонів, часописів, журналів, дайджестів» [7, с. 162], яка спричинилась до їхньої зосередженості виключно на потребах професійного виховання, філософ ототожнив зі зникненням традиційної концепції університету, але на його думку, у ситуації змін, що їх переживало суспільство у другій половині XX століття, університет повинен був залишатися за своєю суттю університетом, а отже, повинен був бути вірним своїм завданням у трьох сферах: науці, культурі, вихованні.

У розуміння Свежавського наука не є абсолютом – кінцевою ціллю усіх зусиль університету, а лише істинним його буттям, оскільки наука – це один із виявів людської творчості відносно кінцевої цілі духовного життя людства. Закид, що лише незначна кількість студентів присвячує своє життя науці, а більшість із них потребує практичної підготовки до професії, філософ відкидав через те, що під професією він розумів не тільки виконання поставлених завдань, але й творчість. З цього погляду дидактиці вчений відвів допоміжну стосовно науки роль в Університеті. Університет Свежавський мислив також віссю культури, проте культури не у сенсі виробництва й споживання матеріальних і духовних благ, а культури у сенсі розуму і волі людини. Тому наукову творчість він визначав єдністю найвищих інтелектуальних і моральних цінностей. Такий підхід вченого змінив акценти в університетській педагогіці зі спритності та швидкості на сприйняття і концентрацію, на пошук істини та критичне мислення, на власний погляд, захоплення і здивування. Служіння науці та творення культури розглядалися Свежавським водночас такими, що самі по собі сприяють в університеті індивідуальному та суспільному вихованню, а саме інтелектуальному й моральному розвитку молоді та формуванню в неї активної громадянської позиції, ознаками якої зокрема є відповідальність, толерантність, солідарність.

Думки польських представників Львівсько–Варшавської школи щодо безвідносності цінності науки виявляють свою співзвучність з поглядами Ганса–Георга Гадамера, який у промові з нагоди святкування 600-ліття Гайдельберзького університету «Ідея Університету – вчора, сьогодні, завтра» (1988) гумбольдтівську реформу університету назвав взірцевою для XIX і XX сторіч через те, що вона позначила перехід від *doctrine* до дослідження тобто перехід «до науки, яка ще не зовсім знайдена»: «Ми називаємо це дослідженням і вважаємо, що участь у дослідженні свідчить про якнайглибшу спорідненість з ідеєю Університету. Однак часткова вигода від наукового дослідження не означає приготування до якоїсь професії, де наука нарешті знайде своє застосування, а *Bildung*» [2, с. 170]. Іншими словами, порятунку для університету, який опинився внаслідок входження суспільства в еру індустріалізації у критичному становищі, Гадамер також шукав у дистанціюванні його від ідеї корисності та практичності, оскільки вважав, що їхня спрямованість просто на освіту не передбачала всебічного плекання цілісної особистості. Підтверджує цінність поглядів Чеховського та Свежавського на тему ідеї університету також колективна праця їхніх сучасних польських колег під назвою «Фабрика дипломів чи *universitas*?» (2013) [6], які у ситуації інформаційної відкритості та таких мегатрендів як консюмеризм і постіндустріалізм не

схвалюють переорієнтації університету з наукової й культуротворчої інституції на підприємство, спрямоване на ринкову гру та задоволення мінливих потреб ринку.

Все вищезазначене підводить до висновку, що ідея єдності дослідження і навчання, яку втілили в ідеалі університету представники Львівсько–Варшавської школи, залишається актуальною в контексті сьогодення, оскільки вона акцентує увагу сучасної академічної спільноти на понад часовій духовній цінності – науковій творчості – та водночас попереджає її про те, що відмова від цієї цінності означатиме занепад культури.

It is found that under the ideal university Chezhovsky means the indivisibility of research and teaching; only such a university approach can promote the develop of a creative personality. It is established that in the content of the «creative individuality» concept Chezhovsky put people's ability to independent thinking. It is determined that Svezhavsky under the profession understand not only the execution of tasks, but also creativity. Therefore, this philosopher determined scientific creativity as the unity of the highest intellectual and moral values. It is concluded that the idea of unity of the research and education, which was implemented ideally by the representatives of the University of Lviv–Warsaw School, remains relevant in the context of the present. It focuses the modern academic community attention on the temporal spiritual value – scientific creativity. At the same time, he warns that rejection of this value will mean a decline in culture.

Keywords: the Idea of the University, the Lviv–Warsaw School, educational philosophy.

Список використаних джерел

* * *

1. Габермас Ю. Ідея Університету – навчальні процеси / Юрген Габермас // Ідея Університету. Антологія; [упоряд.: М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська; відп. ред. М. Зубрицька]. – Львів: Літопис, 2002. – С.187–210.
2. Гадамер Г.–Г. Ідея Університету вчора, сьогодні, завтра / Ганс-Георг Гадамер // Ідея Університету. Антологія; [упоряд.: М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська; відп. ред. М. Зубрицька]. – Львів: Літопис, 2002. – С.169–184.
3. Ясперс К. Ідея Університету / Карс Ясперс // Ідея Університету. Антологія; [упоряд.: М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська; відп. ред. М. Зубрицька]. – Львів: Літопис, 2002. – С.111–165.
4. Czeżowski T. O ideale uniwersytetu / Tadeusz Czeżowski // Czeżowski T. Pisma z etyki i teorii wartości; [pod red. P. J. Smoczyńskiego]. – Wrocław, Warszawa, Kraków, Gdańsk, Łódź, 1989. – S.237–243.
5. Czeżowski T. O uniwersytecie i studiach uniwersyteckich / Tadeusz Czeżowski. – Toruń: Nakładem Księgarni naukowej T. Szczesny i S-ka, 1946. – 46 s.
6. Fabryki dyplomów czy *universitas*?; [pod. red. nauk. M. Czerepaniak–Walczak]. – Kraków: Oficyna wydawnicza IMPULS, 2013. – 364 s.
7. Świeżawski S. Swoistość uniwersytetów wyznaniowych / Stefan Świeżawski // Świeżawski S. Człowiek i tajemnica. – Kraków: Znak, 1978. – S.160–176.

References

1. Gabermas Yu. Ideya Universitetu – navchalni protsesi / Yurgen Gabermas // Ideya Universitetu. Antologiya; [uporyad.: M. Zubritska, N. Babalik, Z. Ribchinska; vidp. red. M. Zubritska]. – Lviv: Litopis, 2002. – S.187–210.
2. Gadamer G.–G. Ideya Universitetu vchora, soganodni, zavtra / Gans–Georg Gadamer // Ideya Universitetu. Antologiya; [uporyad.: M. Zubritska, N. Babalik, Z. Ribchinska; vidp. red. M. Zubritska]. – Lviv: Litopis, 2002. – S.169–184.
3. Yaspers K. Ideya Universitetu / Kars Yaspers // Ideya Universitetu. Antologiya; [uporyad.: M. Zubritska, N. Babalik, Z. Ribchinska; vidp. red. M. Zubritska]. – Lviv: Litopis, 2002. – S.111–165.
4. Czeżowski T. O ideale uniwersytetu / Tadeusz Czeżowski // Czeżowski T. Pisma z etyki i teorii wartości; [pod red. P. J. Smoczyńskiego]. – Wrocław, Warszawa, Kraków, Gdańsk, Łódź, 1989. – S.237–243.
5. Czeżowski T. O uniwersytecie i studiach uniwersyteckich / Tadeusz Czeżowski. – Toruń: Nakładem Księgarni naukowej T. Szczesny i S-ka, 1946. – 46 s.
6. Fabryki dyplomów czy *universitas*?; [pod. red. nauk. M. Czerepaniak–Walczak]. – Kraków: Oficyna wydawnicza IMPULS, 2013. – 364 s.
7. Świeżawski S. Swoistość uniwersytetów wyznaniowych / Stefan Świeżawski // Świeżawski S. Człowiek i tajemnica. – Kraków: Znak, 1978. – S.160–176.

Honcharenko O. A., Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of the Social and Economic Disciplines Department of the National Academy of State Border Service of Ukraine named after Bohdan Khmelnytskyi (Ukraine, Khmelnytsky), olgegoncharenko@gmail.com

The Idea of the University in the Lviv–Warsaw School.

Paper 2. The unity of research and teaching

This article reviews the Lviv–Warsaw School representatives' views about one of the principles of the university organization – the unity of research and teaching.